

ת"פ 47785/09/16 - מדינת ישראל נגד מוחמד חלילי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 47785-09-16 מדינת ישראל נ' חלילי ואח' 25 ינואר 2018

לפני כבוד השופט בני שגיא
המאשימה

מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד ארז ריכטנברג

נגד
הנאשם

מוחמד חלילי
על-ידי ב"כ עו"ד שאדי כבהא

מזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן בשנית, בשתי עבירות של סחר בסם מסוכן, שתי עבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, שתי עבירות של החזקת כלים לשימוש בסם, גניבת רכב, שלוש עבירות של מסחר ברכב או בחלק גנובים, ושתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע.

הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים כלל אך ורק את תיקון כתב האישום, אך לא כלל הסכמה לעניין העונש, וכל צד טען בעניין זה על-פי מיטב שיקול דעתו. עובר לשלב הטיעונים לעונש הופנה הנאשם לשרות המבחן ונערכו בעניינו שני תסקירים.

עובדות כתב האישום המתוקן בשנית

2. בתמצית, כתב האישום מחזיק חמישה אישומים, אשר חלקם "אישומי סמים" וחלקם "אישומי רכב".

עניינם של האישום הראשון והשני בעבירות של סחר בסם, במסגרתם מכר הנאשם לסוכן משטרתי סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 4.47 גרם תמורת 3,000 ₪ (אישום ראשון) ו-5.00 גרם תמורת 3,000 ₪ (אישום שני).

עניינו של האישום השלישי בעבירה של גניבת רכב (קטנוע) שביצע הנאשם, ובהמשך, בעבירה של מסחר ברכב או בחלק גנובים, שבאה לידי ביטוי במכירתו של הקטנוע הגנוב לסוכן המשטרתי, תמורת

2,500 ₪.

על פי עובדות האישום הרביעי, הנאשמים קשרו קשר לגנוב אופנועים ולמכור אותם, קיבלו לידם קטנוע גנוב, ומסרו אותו לסוכן, תוך סיכום כי הסוכן ישלם עבורו במועד מאוחר והנאשם יגבה עבורו מחיר נמוך כפיצוי על המחיר הגבוה שגבה עבור הקטנוע שמכר לו באישום השלישי. במסגרת אישום זה הורשע הנאשם בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, מסחר ברכב או בחלק גנובים, וקבלת רכב גנוב.

על פי עובדות האישום החמישי, הנאשמים קשרו קשר לגנוב אופנועים ולמכור אותם, קיבלו לידם קטנוע גנוב, וימכרו אותו לסוכן תמורת 2,300 ₪. במסגרת אישום זה הורשע הנאשם בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, מסחר ברכב או בחלק גנובים, וקבלת רכב גנוב.

תסקירי שרות המבחן

3. מתסקירי שרות המבחן עולה תמונה של נאשם בן 31, נשוי ואב לשתי בנות קטינות, אשר עובר למעצרו עבד כשכיר בנגריה, ובהמשך, לאחר שחרורו ממעצר, חזר לעבוד באותה נגריה. התסקיר כולל התייחסות לנתוני המשפחתיים של הנאשם, אשר גדל ביפו במשפחה נורמטיבית, אולם עזב את לימודיו במהלך כיתה י' על-מנת לסייע להוריו בפרנסה.

שרות המבחן התרשם במהלך האבחון כי הנאשם מתאפיין בנוקשות חשיבתית, ובקושי לתכנן מהלכים לטווח הארוך ולבחון את מכלול ההשלכות האפשריות של בחירותיו. צוין כי הנאשם פנה למציאת פתרונות זמינים וקלים, ונראה היה כי התנהלותו בעבר מלמדת על היטשטשות קווי הגבול בין המותר לאסור. הנאשם שולב בקבוצה טיפולית במהלך תקופת מעצר הבית, הגיע למפגשים בקביעות, השתתף באופן פעיל, ונראה היה כי פיתח יכולת ראשונית לזיהוי גורמי סיכון במצבו ודפוסיו הבעייתיים. בהמשך, הנאשם אף שולב בסדנת "חוק ומשפט" - מדובר בסדנא לימודית בשיתוף הפקולטה למשפטים במרכז הבין תחומי בהרצליה, וליווי קבוע של קצינת המבחן. במסגרת המפגשים השונים, הוענקו למשתתפים כלים לזיהוי מצבי סיכון וידע משפטי במגוון תחומים. שרות המבחן התייחס לטלטלה שעברה על הנאשם ומשפחתו מאז מעצרו, וציין כי נראה שהנאשם עבר תהליך של התפכחות, אשר בצירוף לכלים שניתנו לו, יאפשר לו להתמודד בצורה נורמטיבית עם אילוצי חייו. באופן חריג יש לציין, ערכה קצינת המבחן ביקור בית בביתו של הנאשם, והתרשמה מעצמאותה של אשתו, ממעורבותה בניהול המסגרת המשפחתית, מערנותה, ומנכונותה להתעמת עם הנאשם במידת הצורך, ככל שיחבור לגורמים שוליים.

על יסוד כלל הנתונים, כמו גם מעורבות משפחת המוצא, והתחזקות ומעורבות אשת הנאשם, התלבט שרות המבחן באשר להמלצה העונשית, אך סבר בסופו של יום, כי ראוי לסיים את ההליך באופן שתינתן עדיפות לפן השיקומי, ובית המשפט יסתפק בהטלת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות לצד צו

מבחן ורכיבי ענישה נוספים.

רישום פלילי

4. מעיון בגיליון הרשעותיו של הנאשם עולה כי לחובתו הרשעה אחת המשקפת עבירות שבוצעו בשנת 2008 (זיוף סימני זיהוי של רכב, קבלת רכב וחלקי רכב גנובים ושבל"ר) בגין נדון בשנת 2011 לעונש מאסר מותנה.

טיעוני הצדדים

5. התובע, עו"ד ארז ריכטנברג, התייחס לחומרה שאפיינה את מעשיו של הנאשם הן ביחס לכל אחד מהאירועים והן על בסיס בחינה מצטברת של האירועים השונים המלמדת, לשיטתו, כי מדובר בנאשם "המצוי, שוחה ומכיר את העולם העברייני". התובע התייחס לערכים המגונים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, וסבר כי יש מקום לקבוע מתחם בעניין אישומי הסמים הנע בין 20 חודשי מאסר ל- 30 חודשי מאסר; בעניינו של האישום השלישי - מתחם הנע בין 20 חודשי מאסר ל- 36 חודשי מאסר; ובעניינם של האישומים הרביעי והחמישי - מתחם הנע בין 12 חודשי מאסר ל- 24 חודשי מאסר.

התובע ציין כי הנאשם אמנם עבר הליך שיקומי, אך מדובר בהליך חלקי, שכן התובע לא השתתף בקבוצות טיפוליות, וממילא מדובר בסיטואציה בה יש ליתן משקל לשיקולי הגמול וההרתעה, ולהשית על הנאשם עונש מאסר ממושך לריצוי בפועל, מאסר מותנה, קנס ופסילת רישיון.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד שאדי כבהא, התייחס לנתונו האישיים של הנאשם, לעובדה כי גדל במשפחה נורמטיבית, אך הוסבר כי דווקא סביבת מגוריו של הנאשם היוותה גורם בעייתי, ויש לראותה כמשפיעה על הכשל שאפיין את מעשיו של הנאשם. הסנגור סבר כי יש מקום ליתן משקל מכריע להליך השיקומי שעבר הנאשם, שמצא ביטוי במתן בדיקות נקיות, אך בעיקר בשינוי חשיבתי עמוק כעולה מתסקירי שרות המבחן. עוד ביקש הסנגור ליתן משקל להודאת הנאשם, לחסכון בזמן ציבורי, ולעובדה כי עברו הפלילי כולל הרשעה אחת בלבד ואינו מכביד. הסנגור ציין כי מתחמי הענישה בענייני עבירות הרכב צריכים להיות מושפעים מהעובדה כי מדובר בקטנועים שמחירים נמוך, וממילא לא ניתן לראות באותם אישומים ככאלה המלמדים על תחכום שאפיין את מעשיו של הנאשם. הסנגור התייחס אף לפגיעה אפשרית במשפחתו של הנאשם, באשתו ובבנותיו הקטנות, וסבר כי זהו המקרה בו יש ליתן לנאשם הזדמנות לתקן ולשקם את חייו, כפי שעשה עד כה במהלך תקופת מעצר הבית.

7. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה על מעשיו, התייחס לתהליך שעבר במסגרת שרות המבחן, ועתר להתחשבות במצבו ובנתונו.

דברים ברוח דומה נשמעו גם מפי אשת הנאשם שהעידה בשלב העונש.

דיון והכרעה

קביעת מתחמי ענישה

8. לצורך קביעת העונש המתאים לנאשם, יש צורך לצעוד במתווה שנקבע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, דהיינו - לקבוע מתחם עונש הולם (ובענייננו לכל אחד מהאישומים) המתחשב בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית המשפט העליון על החומרה הרבה הטמונה בכל אחד ממקבצי העבירות שביצע הנאשם.

כך לדוגמא נקבע במסגרת ע"פ 1274/16 **עווד נ' מדינת ישראל** (6.10.2016):

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן המיוחדת של עבירות סחר והפצת סמים מסוכנים, ועל הצורך להיאבק בהן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה, המתחשבת, בין היתר, בכמות הסם, סוגו וחלקו של הנאשם בביצוע העבירות".

ראו באותו הקשר ע"פ 5842/14 **דהן נ' מדינת ישראל**, פסקה 20 (29.7.2015); ע"פ 5953/13 **מדינת ישראל נ' אהרון**, פסקה 17 (6.7.2014); ע"פ 3172/13 **סואעד נ' מדינת ישראל**, פסקה 4 (7.1.2014).

יתרה מכך, בית המשפט העליון כבר קבע לא אחת כי נוכח חומרתן היתירה של עבירות סמים, ובפרט עבירות של הפצת סמים, שיקולי הרתעה מקבלים את הבכורה וגוברים על שיקולים אישיים [ראו: ע"פ 4295/15 **אלצאנע נ' מדינת ישראל**, [פסקה 9 (2.5.2016); ע"פ 3060/15 **אבו רגייג נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (21.7.2015)].

באשר לעבירות הקשורות ברכב, נקבע, בין היתר, כי תופעת גניבות הרכב טרם נעקרה מהשורש והיא ממשיכה לנגוס ברכושם של רבים ופגיעתם רעה כלכלית ואנושית [ע"פ 11194/05 **אבו סבית ואח' נ' מדינת ישראל** (15.5.2006)]. הגם שהדברים צוינו בשנת 2006, דומני כי הם רלוונטיים גם בעת הנוכחית.

10. עסקינן אפוא בפגיעה משולבת במגוון ערכים מוגנים - הן אלה הקשורים לשלום הציבור (ביחס

לעבירות הסמים) והן אלה הקשורים לצורך להגן על רכושו של הציבור (ביחס לעבירות הקשורות ברכב). כפי שפורט לעיל, בית המשפט העליון עמד על הצורך בהשתתפות ענישה משמעותית ביחס לכל אחד ממקבצי העבירות אשר פגיעתן בציבור משמעותית.

11. מידת הפגיעה בערכים המוגנים נגזרת משורה של מאפיינים אשר יילקחו על ידי בחשבון לצורך קביעת המתחמים.

בעניין עבירות הסמים - יש ליתן משקל לסוג הסם ולכמות הסם. יש לשקלל גם את העובדה כי הסמים נמכרו לסוכן משטרתי, ובסופו של יום, לא מצאו את דרכם לציבור המשתמשים.

בעניין העבירות הקשורות ברכב - יש ליתן משקל לקלות ולפשטות בה ניתן לגנוב קטנועים, וכן לעובדה כי מדובר בפעילות עבריינית שבוצעה בצוותא עבור בצע כסף. לצד זאת אציין כי מדובר בקטנועים שאינם "קטנועי יוקרה" (במובחן ממכוניות שערך גבוה יותר) ובסופו של יום, לאור העובדה כי הקטנועים נמכרו לסוכן משטרתי, הם הושבו לבעליהם.

המתחם שייקבע בעניינו של האישום השלישי צריך להיות גבוה יותר מזה שייקבע בעניינם של אישומים רביעי וחמישי, וזאת בהינתן העובדה כי באישום השלישי הורשע הנאשם גם בגניבת הקטנוע שנמכר בהמשך לסוכן.

אינני סבור כי יש לבצע הבחנה בין המתחם שיקבע באישום הרביעי לבין זה שייקבע באישום החמישי, הגם שבאישום הרביעי נמכר הקטנוע לסוכן ללא שנמסרה לנאשם תמורה כספית. מדובר בהתנהלות שהיא פועל יוצא של "התחשבות עסקית - חברית" בין הסוכן לנאשם, וכזו המתחשבת גם בעסקאות עתידיות, ומכאן שאין הבדל של ממש ברמת החומרה הטמונה בכל אחד מהאישומים.

12. באשר לפסיקה הנוהגת, ראיתי להפנות לפסקי הדין הבאים:

בעניין עבירות הסמים:

רע"פ 126/15 **חביף נ' מדינת ישראל** (13.1.2015) שם אושר עונש של 20 חודשי מאסר (כולל הפעלת מאסר מותנה בן ארבעה חודשים) אשר הוטל על נאשם שהורשע בשלוש מכירות סמים מסוג קוקאין לסוכן משטרתי, במשקל מצטבר של כ- 4.00 גרם. לציין כי בית המשפט השלום קבע מתחם הנע בין 8 חודשי מאסר ל- 18 חודשי מאסר בגין כל אירוע מכירה, ובית המשפט המחוזי ציין כי מדובר במתחמי ענישה הולמים. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם, תוך שאימץ את הקביעה בדבר התאמת מתחמי הענישה לנסיבות המקרה;

רע"פ 7681/13 דקה נ' מדינת ישראל (21.1.2014) שם דובר בנאשם שהורשע בשני אישומי סחר בסם (קוקאין לסוכן משטרתי במשקל 1.3 גרם ו- 1.4 גרם). בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר ל- 12 חודשי מאסר, ומתחם זה אושר בבית המשפט המחוזי, ובהמשך, נדחתה בקשת רשות הערעור שהגיש הנאשם;

עפ"ג 33119-07-17 (מרכז לוד) סלאמה נ' מדינת ישראל (26.12.2017) שם דובר בנאשם שהורשע בשני אישומים שעניינם עבירות סמים (סחר בקוקאין במשקל של 1.7 גרם וסיוע לסחר בקוקאין במשקל של 5.00 גרם), ונדון לעונש של 12 חודשי מאסר לאחר שבית משפט השלום קבע מתחם כולל לשני האישומים הנע בין שנת מאסר ל- 28 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור.

בעניין עבירות הקשורות ברכב:

עפ"ג (תל-אביב) 37710-05-16 מדינת ישראל נ' אזגילה (14.9.2016) שם קבע בית המשפט המחוזי מתחם הנע בין 8 חודשי מאסר ל- 18 חודשי מאסר בגין כל אירוע של גניבת אופנוע;

ע"פ 361490-01-13 (י-ם) אבו אלואליה ואח' נ' מדינת ישראל (29.5.2013) שם נקבע מתחם הנע בין 10 חודשי מאסר ל- 30 חודשי מאסר בגין גניבת רכב בודדת;

ע"פ 11551/04 איימן נ' מדינת ישראל (18.7.2005) שם נדחה ערעורו של נאשם אשר נדון ל-12 חודשי מאסר בפועל לאחר שהורשע בשתי עבירות של סחר ברכב ובחלקים גנובים;

ע"פ 11194/05 אבו סבית ואח' נ' מדינת ישראל (15.5.2006) שם הורשעו שני נאשמים בגניבת טרקטור ומלגזה. אחד הנאשמים הורשע באישום נוסף, בכך שפרץ למלגזות והעביר אותן לנקודות העמסה. בית משפט השלום גזר על הנאשמים עונש של 12 חודשי מאסר ובית המשפט העליון דחה את הערעור.

13. על יסוד האמור לעיל, ראיתי לקבוע את מתחמי הענישה באופן הבא:

אישום ראשון: 10 חודשי מאסר עד 20 חודשי מאסר; **אישום שני:** 10 חודשי מאסר עד 20 חודשי מאסר; **אישום שלישי:** 10 חודשי מאסר עד 26 חודשי מאסר; **אישום רביעי:** 8 חודשי מאסר עד 18 חודשי מאסר; **אישום חמישי:** 8 חודשי מאסר עד 18 חודשי מאסר.

קביעת העונש המתאים לנאשם

14. קיימים מספר פרמטרים אשר משקלם המצטבר מוביל למסקנה, לפיה אין מקום למצות את הדין עם הנאשם, ויש להטיל עליו ענישה מתונה. עדיין, ולטעמי - קיים פער בין ענישה מתונה הנותנת משקל משמעותי לשיקולי השיקום לבין הטלת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שרות, כעתירת ההגנה - אותה אין בידי לקבל.

ואלה הנתונים אשר שקלתי לצורך קביעת העונש המתאים:

(א) **הודאה וקבלת אחריות** - אין ספק כי שעה שעסקינן בנאשם אשר בחר לקבל אחריות מלאה על מעשיו יש להעניק לו הקלה בעונש, הן נוכח החיסכון בזמן הציבורי, וחשוב מכך - נוכח יסוד ההפנמה והרכנת הראש הטמון בהודאתו.

(ב) **עבר פלילי** - לחובת הנאשם הרשעה אחת המשקפת עבירות שבוצעו בשנת 2008 (זיוף סימני זיהוי של רכב, קבלת רכב וחלקי רכב גנובים ושבל"ר) בגינן נדון בשנת 2011 לעונש מאסר מותנה. מדובר בהרשעה מאותו תחום עברייני של אישומים שלישי עד חמישי, ומכאן המסקנה כי יש להעניק לה משקל לחומרה. יחד עם זאת, חשוב להדגיש כי אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בעבירות סמים, וגם אותה הרשעה בעבירות הקשורות ברכב שיקפה נסיבות שאינן חמורות, בהינתן העובדה כי העונש שהוטל על הנאשם באותו הליך הסתכם במאסר מותנה וקנס.

(ג) **הליך השיקום שעבר הנאשם** - בחנתי את האמור בתסקירי שרות המבחן ונתתי דעתי לטיעון הסנגור, ולדברי הנאשם ואשתו. אין חולק, כי מדובר בנאשם שעבר הליך שיקומי, ויש ליתן לכך משקל, אך אינני סבור כי מדובר באותם הליכים שיקומיים אשר יש בהם כדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם. נקודת הפתיחה של הנאשם הייתה נקודת פתיחה טובה וביצוע העבירות נבע מבחירות לקויות ומרצון לעשות "כסף קל". מסקנה זו מתיישבת עם העובדה כי פעילותו העבריינית של הנאשם התפרשה על שני תחומים שונים.

הפנמת הפסול במעשים שהגיעה בעקבות הליך השיקום והתנהלותו הנורמטיבית במהלך התקופה מאז הגשת כתב האישום, פועלת לזכותו של הנאשם, תסייע לו בבחירותיו העתידיות, אך אין בה כדי לצמצם באופן דרמטי את המשקל שיש להעניק לעקרון ההלימה, אלא בעיקר להצדיק חפיפה משמעותית של מתחמי הענישה והטלת עונש המשקף את החלק התחתון של המתחמים.

סיכום

15. על יסוד האמור לעיל, ובהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, ראיתי להטיל על הנאשם עונש כולל לכל האירועים אשר יהיה בו כדי לשקף את מכלול הנתונים הרלוונטיים לענישה, כמפורט להלן:

א. 25 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי תקופת מעצרו - 13.9.16 עד יום 14.11.16.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 11.3.18 בשעה 08:00 במתקן "ניצן" או במקום אחר עליו יורה שב"ס במסגרת הליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.

ב. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו את אחת העבירות בהן הורשע.

ג. קנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.6.18.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ט' שבט תשע"ח, 25 ינואר 2018, במעמד הצדדים.